

ROZHODNUTIE

Disciplinárny senát v zložení z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Lenky Kováčovej a JUDr. Štefana Kridlu, **o návrhu sudcu JUDr. O. R. na určenie neplatnosti písomného napomenutia**, na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 03. augusta 2017 takto

r o z h o d o l :

Disciplinárny senát podľa § 117 odsek 7, 8 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **určuje, že písomné napomenutie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky zo 17.10.2016, č. 41985/2016-151 adresované sudcovi Okresného súdu O. JUDr. O. R. je neplatné.**

O d ô v o d n e n i e

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) podľa § 117 odsek 1 písmeno a/ v spojení s § 117 odsek 9 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch a príseďiacich“) udelila dňa 17.10.2016, pod č. 41985/2016-151 sudcovi Okresného súdu O. JUDr. O. R. písomné napomenutie za nedostatky v práci menšieho významu spočívajúce v tom, že ako zákonný sudca vo veci vedenej na Okresnom súde O. pod sp. zn. 37Er/1930/2009, vlastnou nečinnosťou porušil povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia § 30 ods. 4 zákona o sudcoch a príseďiacich a spôsobil zbytočné prietahy, keď v uvedenej veci nekonal, hoci bol povinný konať, a to v období od 12.11.2010, kedy mu bol

predložený spis na rozhodnutie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu, ktorým vyššia súdna úradníčka vyhovelá námietkam povinných proti exekúcii, až do 30.04.2014, kedy o predmetnom odvolaní rozhodol.

Toto písomné napomenutie v zákonom stanovenej lehote napadol sudca JUDr. O. R. návrhom na určenie jeho neplatnosti.

Disciplinárny senát po umožnení vyjadriť sa k podanému návrhu ministerke spravodlivosti, ako aj reagovať na uvedené vyjadrenie zo strany dotknutého sudcu, na posúdenie dôvodnosti jeho návrhu zabezpečil listinné dôkazy od predsedu Okresného súdu O. - hodnotenie osoby a práce písomným napomenutím dotknutého sudcu, prehľad konkrétnych období (2010 až 2014), kedy bol sudca práceneschopný, kedy čerpal dovolenku, resp. či existovali na jeho strane iné subjektívne a objektívne prekážky výkonu práce sudcu, či bol sudca zaradený do tzv. rozvrhu služieb, t.j. vykonával nariadenú pohotovosť, či v uvedenom období upozorňoval na neprimeraný počet pridelených vecí a aké boli prijaté opatrenia, štatistické výkazy menovaného sudcu na roky 2010 – 2014 a spis vedený na Okresnom súde O. pod sp. zn. 37Er/1930/2009, obsahom ktorého bolo exekučné konanie, v ktorom sa mal sudca dopustiť zavinených priet'ahov v zmysle napadnutého písomného napomenutia.

Na podklade uvedených listinných dôkazov disciplinárny senát návrh sudcu na určenie neplatnosti písomného napomenutia prejednal na neverejnom zasadnutí, vychádzajúc zo subsidiárnej aplikácie Trestného poriadku (§ 150 odsek 2 zákona o sudcoch a prísediach), v zmysle ktorého v otázkach, na ktorých prejednanie zákonom nie je stanovená verejná forma prejednania veci - hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie (v trestnom konaní) a teda ústne pojednávanie v disciplinárnom konaní, senát rozhoduje na neverejnom zasadnutí. Zákon o sudcoch a prísediach stanovuje povinnosť prejednať vec na ústnom pojednávaní len prípadoch návrhov na začatie disciplinárneho konania (a nie aj pre konanie o návrhu sudcu na určenie neplatnosti písomného napomenutia).

Po oboznámení sa s obsahom podaného návrhu, ako aj vyjadrením ministerky spravodlivosti a zabezpečenými listinnými dôkazmi disciplinárny senát dospel k záveru, že od ústneho pojednávania už nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, preto vec prejednal na neverejnom zasadnutí.

Sudca JUDr. O. R. v návrhu na určenie neplatnosti písomného napomenutia v prvom rade namietal nezachovanie objektívnej dvojročnej lehoty na podanie písomného napomenutia. V tomto smere zákon o sudcoch a prísediacich pre prípady zavinených prietáhov v konaní však stanovuje 4 – ročnú lehotu, ktorá zachovaná bola, teda námietku sudcu v tomto smere disciplinárny senát hodnotil ako nedôvodnú.

Podstata jeho vecných námietok proti písomnému napomenutiu spočívala v podrobnej genéze jeho agendy a rozhodovacej činnosti v rozhodnom období rokov 2010 až 2014. Zdôraznil svoju neprimeranú zaťaženosť, nevhodné personálne podmienky súdnej administratívy, rozsah agendy mu určenej rozvrhom práce, ako aj konkrétne štatistické ukazovatele svedčiace o množstve nápadu v rôznych agendách ako aj rozsahu a kvalite jeho rozhodovacej činnosti.

Konkrétne uviedol, že sudcom Okresného súdu O. je od 25.06.2008 a ako sudca pôsobí v súdnych oddeleniach 37C, 37Cd, 37Cud, 37Cpr, 37S, 37Scud, 37Er, 37Erd, 37Ercud. V období rokov 2009 – 2014 rozhodol v agende C, Er najviac vecí zo všetkých sudcov na súde a vyhotovil v roku 2012 - 324 rozsudkov, v roku 2013 – 194 rozsudkov, v roku 2014 – 145 rozsudkov, v roku 2016 – v prvom polroku rozhodol rozsudkom 157 vecí a celkovo skončil 363 vecí.

Agendu Er začal vykonávať na 100% nápad a navyše mu bolo prerozdelených okolo 500 exekučných vecí po predchádzajúcom sudcovi. V roku 2009 mal pridelených 3653 vecí agendy Er a v roku 2010 – 2598 vecí.

V inkriminovanom období zo strany vedenia súdu neboli vytvorené podmienky na činnosť VSÚ, ich práca nebola kvalitná a nemal ani pridelenú asistentku, čo sa premietlo aj vo veci 37Er/1930/2009. V ďalšom analyzoval právne postupy v oblasti exekučného konania a poukázal na veľkú preťaženosť sudcov.

Predseda predmetného okresného súdu hodnotil JUDr. O. R. ako sudcu, ktorý dosahuje veľmi dobré výsledky, čo doložil aj tabuľkovým prehľadom jeho výkonu za roky 2010 – 2014 (str. 51, 56, 57, 58), prehľadom napadnutých vecí a prehľadom čerpania dovolení, respektíve voľna na ošetrovanie (za obdobie 2010 – 2014 čerpal len 7 krát voľno na ošetrovanie).

Zároveň predložil výťah Správy o výsledkoch revízie Okresného súdu O. spracovanej Krajským súdom O. (str. 62 spisu). Uvedenými skutočnosťami preukazuje pracovnú

zaťaženosť sudcov, ktorí vykonávali súdnictvo aj v agendách Er, vrátane JUDr. O.R.. Zároveň kvalitu organizácie práce v súdnom oddelení JUDr. O. R. hodnotil na veľmi dobrej úrovni, pričom nedostatky menšieho významu odstraňuje okamžite. Potvrďuje, že činnosť súdneho oddelenia disciplinárne stíhaného sudcu ovplyvňovali aj fluktuácie jednotlivých členov súdneho oddelenia a to na úrovni asistentiek ako aj vyšších súdnych úradníkov.

JUDr. O. R. hodnotil ako vysoko odborne erudovaného sudcu, ktorý na vysokej odbornej úrovni zvláda svoju prácu (viď str. 30 spisu). Od nástupu do funkcie patrí medzi sudcov, ktorí rozhodujú ročne najviac vecí. V predmetnom konaní nezistil absolútne subjektívne zavinenie sudcu na priet'ahoch a preto osobne rozhodol nevyvodzovať voči JUDr. O. R. disciplinárnu zodpovednosť (viď str. 48 – vyjadrenie pre Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky).

Disciplinárny senát sa podrobne oboznámil s písomným napomenutím ministerky spravodlivosti zo 17.10.2016, č. 41985/2016-151 (č. 1. 4 – 6), návrhom na určenie neplatnosti písomného napomenutia podaného JUDr. O. R. (č. 1. 1 – 3), vyjadrením predsedu Okresného súdu O. z 19.06.2017 (č. 1. 29, 30, 47 – 50), štatistickými údajmi (č. 1. 51 - 58), výťahom Správy o výsledkoch revízie Okresného súdu O. (č. 1. 42 – 46), ako aj s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 72/201626. Rovnako sa oboznámil s obsahom spisového materiálu 37Er/1930/2009 z Okresného súdu O. a s ostatnými časťami spisu 1 Ds 5/2016.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ministerka spravodlivosti dodržala objektívnu lehotu. Už zo samotného písomného napomenutia, skutku, pre ktorý je sudca napomínaný však nie je zrejmé v čom malo spočívať jeho zavinenie za priet'ahy v konkrétnom exekučnom konaní.

Disciplinárny senát nijako nespochybňuje, že objektívne k priet'ahom v konaní došlo, avšak zdôrazňuje, že pre vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti, a to aj vo forme menších nedostatkov v práci sudcu, ktoré možno sankcionovať písomným napomenutím, musí ísť o zavinené konanie sudcu. Vo výroku písomného napomenutia sa neuvádza, ktoré ustanovenie zákona sudca konkrétne porušil, akých nedostatkov sa konkrétne sa dopustil a v čom spočíva jeho zavinenie. Toto možno dedukovať iba z odôvodnenia napomenutia, kde je poukázané na § 2 odsek 2 a § 30 odsek 4 zákona o sudcoch a prísediacich.

Ministerka spravodlivosti zavinenie sudcu vyvodila len z neprimeranej dĺžky exekučného konania, avšak nekonkretizuje a nezaoberá sa samotnými dôvodmi nečinnosti z pohľadu, či neexistovali na Okresnom súde O. také objektívne skutočnosti, ktoré sudcovi bránili rozhodnúť v konkrétnej právnej veci v primeranej lehote. Len subjektívny (zavinený) priet'ah v konaní spôsobený zákonným sudcom totiž možno sankcionovať písomným napomenutím.

Nedostatky v práci menšieho významu treba bližšie špecifikovať a v prípade vyvodzovania zodpovednosti za priet'ahy v konaní konkrétnemu sudcovi musia byť v príčinnej súvislosti s priet'ahmi v konaní (neefektívnosť, nedôslednosť, nesprávna organizácia práce a pod.). Len v týchto prípadoch môže ísť o zavinené priet'ahy v konaní.

Fakt, že v konkrétnom konaní nastal objektívny priet'ah v konaní vyplýva z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý konštatoval, že Okresný súd O. v konaní vedenom pod sp. zn. 37Er/1930/2009 porušil základné právo sťažovateľky, aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov. Ďalej podrobne prehodnotil priebeh a stav konania (viď str. 38 – 39 spisu), vysporiadal sa s kritériom náročnosti, zložitosti veci, s postupom sťažovateľky a postupom súdu. Skonštatoval, že trvanie napadnutého konania na Okresnom súde O. bez meritórneho rozhodnutia je už samo o sebe jednoznačne neprimerané ...

Ani ústavný súd v tomto náleze však nekonštatoval a neanalyzoval subjektívne dôvody na strane konajúceho sudcu, pre ktoré k priet'ahom v konaní došlo.

Existencia takéhoto nálezu ústavného súdu bez ďalšieho neznamená, že konajúci sudca sa dopustil či už disciplinárneho previnenia alebo hoci aj „len“ nedostatkov v práci menšieho významu.

Sám Ústavný súd pritom už opakovane vyslovil (napr. I. ÚS 23/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu, nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Tieto nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú najmä v dispozičnej sfére vedenia súdu. **Ústavný súd posudzuje postup súdu a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu.**

Z jeho judikatúry vyplýva, že vo vzťahu k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní na všeobecných súdoch sú nekonanie sudcu a nesprávna organizácia práce samotného súdu

spojenými nádobami. Námietka neprimeraného zaťaženia sudcov nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala alebo znižovala zodpovednosť súdu za rozhodnutie vo veci (viď III. ÚS 155/2010). Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Priznanie práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (viď II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

Priznanie ústavného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu a sudcu na organizovanie práce tak, aby toto právo sa objektívne realizovalo. Je nesporné, že v danom prípade objektívne boli prietahy v konaní. **Samotné porušenie ústavného práva sťažovateľky konaním konkrétneho súdu samo o sebe ešte nezakladá disciplinárnu zodpovednosť sudcu a nesvedčí ani o tom, že zbytočný prietah v konaní je v dôsledku nedostatočnej práce konkrétneho sudcu.**

Zdlhavosť postupu nezbavuje sudcu zodpovednosti za prietahy v konaní, ak nečinnosťou, nesprávnou organizáciou práce alebo inými nedostatkami v svojej činnosti prispeje k tomu, že konanie o práve občana trvá dlho. **Počet nevybavených vecí zbavuje zodpovednosti sudcu, ak sa preukáže, že počet nevybavených vecí nemá pôvod v zlej organizácii jeho práce sudcu (viď ÚS 18/98).**

Pre posúdenie zavinenia sudcu a tým aj zodpovedania či objektívne existujúce prietahy v konaní konajúci sudca zaviniť je nevyhnutné brať do úvahy objektívny stav agendy a podmienky, v ktorých v rozhodnom období (prietahu, nečinnosti sudcu) sudca vykonával svoju funkciu.

Zo štatistických ukazovateľov svedčiacich o nápade právnych vecí (vrátane vecí prerozdelených) ako aj výkonnosti sudcu pri jeho rozhodovacej činnosti nemožno dospieť k inému záveru než tomu, že sudca JUDr. O. R. vykonával svoju funkciu pri extrémnej zaťažnosti, v jednotlivých časových obdobiach bez personálnej podpory odborného administratívneho aparátu (bez zapisovateľky) a pri fluktuácii vyšších súdnych úradníkov na dotknutom súde. Aj pri neprimeranej agende dosahoval vysokú výkonnosť tak z pohľadu množstva aj kvality rozhodnutých vecí a to pri porovnaní so sudcami dotknutého súdu s porovnateľnou agendou na nadpriemernej úrovni. To všetko bez existencie objektívnych prekážok v práci na jeho strane (najmä dlhodobejšej práceneschopnosti). Agenda Er nebola navyše jeho jedinou a ani nosnou agendou, ktorou bola najmä agenda civilná.

Sám predseda dotknutého súdu i pri uvedení si kritického stavu exekučnej agendy na dotknutom súde nevyvodzoval disciplinárnu zodpovednosť voči sudcom pôsobiacim na uvedenom úseku. Aj z revíznej správy Krajského súdu v O. vyplynul dlhodobo kritický stav exekučnej agendy v otázke plynulosti vybavovania exekučných vecí.

Z uvedených správ jednoznačne vyplýva, že dôvodom tohto stavu bola personálna poddimenzovanosť sudcov aj ďalšieho administratívneho aparátu na uvedenom súde, bez možnosti personálneho posilnenia exekučnej agendy bez ohrozenia riadneho a plynulého vybavovania iných agend.

Takýto stav nemožno z pohľadu zavinenia akýmkoľvek spôsobom pričítať sudcovi vybavujúceho túto agendu, navyše vybavujúceho aj iné druhy agendy v nadpriemernom rozsahu.

Neschopnosť štátu zabezpečiť riadne personálne a materiálne podmienky pre rozhodovaciu činnosť sudcov nemožno prenášať na sudcov vo forme vyvodzovania ich právnej (ani disciplinárnej) zodpovednosti za stav, ktorý z titulu svojej funkcie objektívne nie sú spôsobilí ovplyvniť.

V danej situácii v rozhodnom čase personálne obsadenie Okresného súdu O. sudcami, vyššími súdnymi úradníkmi i iným personálom, ako vyplýva zo zistenia Krajského súdu O. (viď výťah z revíznej správy) a vyjadrenia predsedu Okresného súdu O. bolo na nedostatočnej úrovni a prijímané opatrenia mali slabú účinnosť. Stav exekučnej agendy z pohľadu vybavovania vecí v primeranej lehote bol dlhodobo nepriaznivý, čo ovplyvňovalo konanie sudcov. Uvedené skutočnosti poukazujú, že orgány štátnej správy súdov tento stav dlhodobo neriešili. Preto zodpovednosť za tento stav a v nadväznosti aj na zbytočný prietah v konaní nenesie a ani nemôže niesť sudca, ale znáša ho príslušný orgán štátnej správy, ktorý zodpovedá za vytvorenie takých materiálnych a personálnych podmienok, aby sudca bol schopný vybaviť agendu ústavným spôsobom.

Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval v náleze II. ÚS72/2016-26 objektívne dôvody prietahov v konaní. **Disciplinárny senát nezistil a ani ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v písomnom napomenutí nekonštatovala žiadne konkrétne**

nedostatky sudcu JUDr. O. R. a jeho zavinenie tak nesprávne vyvodila len z neprimeranej dĺžky exekučného konania.

Na podklade uvedeného disciplinárny senát hodnotil návrh sudcu na určenie neplatnosti písomného napomenutia ako dôvodný, preto rozhodol spôsobom vyplývajúcim z enuncciátu tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 (pätnástich) dní od doručenia tohto rozhodnutia. Odvolanie možno podať na disciplinárnom senáte. Včas podané odvolanie má odkladný účinok. O odvolaní rozhoduje odvolací disciplinárny senát.

V Bratislave, dňa 03. augusta 2017

JUDr. Petr K a ň a , v. r.
predseda disciplinárneho senátu

Vypracoval: JUDr. Štefan Kridla

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová